

ԱՄՆ-Ի ՀԱՅՈՑ ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ԵՎ ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ԹԵՄԵՐԻ
ԽՈՐՀՐԴԱՅԱԿԱՆ ՄԻԱՅՑԱԼ ԺՈՂՈՎՐ

1964 թվականի փետրվարի 20-ին, Լոս-ան-ժելոսում (Կալիֆոռնիա), տեղի է ունենում ԱՄՆ-ի Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու արևելյան և արևմտյան թեմերի թեմական խորհուրդների միացյալ խորհրդակցական ժողովը:

Ժողովին մասնակցում են արևելյան թեմից առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Սիոն արքեպիսկոպոս Մանուկյանը, 3 հոգևորական և 2 աշխարհական պատգամավորներ:

Արևմտյան թեմից ժողովին ներկա են լինում առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Թորգոմ եպիսկոպոս Մանուկյանը, 3 հոգևորական և 5 աշխարհական պատգամավորներ:

Երկու թեմերի միացյալ խորհրդակցական ժողովը բացվում է արևելյան թեմի առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Սիոն արքեպիսկոպոսի աղոթքով:

Արևմտյան թեմի հայոց առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Թորգոմ եպիսկոպոս Մանուկյանը ողջունում և բարի գալուստ է մաղթում բոլոր ներկաներին, բացված հայտարարելով ժողովը:

Այնուհետև ընտրվում է ժողովի գիվանդ քստ հետևյալի.

Գերաշնորհ Տ. Սիոն արքեպիսկոպոս Մանուկյան՝ նախագահ:

Արժանապատիվ Տ. Առնակ քահանա Գասպարյան՝ ատենապետ:

Արժանապատիվ Տ. Թորգոմ քահանա Սարգսյան՝ ատենադպիր:

Երկու թեմերի միացյալ խորհրդակցական ժողովի օրակարգում դրվում են հետևյալ հարցերը.

1. Երկու թեմերի գործակցության հարց.

2. Կիրակնօրյա դպրոցների ծրագրի և դասագրքերի պատրաստության հարց.

3. Հայ դպրոցների դասագրքերի պատրաստության հարց.

4. Հայաստանյայց Եկեղեցու երիտասարդների կազմակերպության գործակցության հարց.

5. Պաշտոնաթերթերի հարց.

6. Դպրաց դասերի միօրինակ երգեցողության, գրքերի պատրաստության և հրատարակության հարց.

7. Երկու թեմերում հոգևոր կյանքի մշակման հարց.

8. Հովիվների պատրաստության և փոխանակության հարց.

9. Կիլիկյան թեմի հետ փոխհարաբերության հարց.

10. Քրիստոնյա եկեղեցիների հետ հարաբերության հարց.

11. Հյուսիսային Ամերիկայի Հայաստանյայց Եկեղեցու մեկ առաջնորդական վիճակի հարց.

12. Թեմական կանոնադրությունների միակերպության հարց.

13. Թեմերի անվան և սահմանների ճշտում.

14. Հոգևորականների ապահովագրության հարց:

Խորհրդակցական ժողովը, փետրվարի 20-ին և 21-ին, գումարում է երկու նիստ, որտեղ օրակարգի բոլոր հարցերի շուրջ մտքերի աշխույժ փոխանակությունից հետո, ընդունվում են համապատասխան որոշումներ:

Ժողովի երկրորդ նիստում միաձայնությամբ ընդունվում է գիվանդի կողմից ներկայացված հետևյալ բանաձևը.

«Հյուսիսային Ամերիկայի Հայաստանյայց Եկեղեցվո արևելյան և արևմտյան թեմերում առաջնորդներս և թեմական խորհուրդներս, փետրվար 20, 1964-ին, Լոս-Անժելոսի մեջ գումարված նիստին մեջ, դարձյալ կհաստատենք մեր հավատարմությունը Հայաստանյայց Եկեղեցվո կանոններուն հանդեպ, որոնց համաձայն Հայաստանյայց Եկեղեցին մեկ հոգևոր մարմին է, մեկ Հոգևոր Գլուխի մը իշխանության ներքև: Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսը Գլուխն է աշխարհի մեջ գոյություն ունեցող բոլոր Հայաստանյայց

եկեղեցիներուն: Հայաստանյայց եկեղեցւոյ Աթոռները ունին իրենց իրավասութեան որոշ սահմանները, այնպես, ինչպես անոնք ընդունված են Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմէ: Թեմերը կ'աստատարին համաձայն աշխարհագրական սահմաններու և աշխարհագրական որևէ շրջանակի մը մեջ միայն մեկ թեմ կրնա գոյութիւն ունենալ մեկ թեմակալ եպիսկոպոսով՝ իբրև գլուխ թեմին:

Անդրադառնալով Հյուսիսային Ամերիկայի Հայաստանյայց եկեղեցվո ներկա կացության, կարելի չէ ուրանալ այն իրողությունը, թե Հայաստանյայց եկեղեցվո մեջ այսօր երկփեղկում մը գոյություն ունի: Եվ ամեն երկփեղկում բաժանում կ'առաջացնե:

Այսուհանդերձ մենք՝ Հյուսիսային Ամերիկայի Հայաստանյայց եկեղեցվո արևելյան և արևմտյան թեմերու առաջնորդներ և թեմական խորհուրդներ, գոհունակությամբ հետևեցանք Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին՝ Նորին Ս. Օծություն Տ. Տ. Վազգեն Ա Կաթողիկոսի աստվածահաճո որոշման, որով առաջին և անհրաժեշտ քայլը առնվեցավ Հայաստանյայց եկեղեցվո մարմինին մեջ հառաջ եկած բեկումը բուժելու, հոկտեմբեր 26, 1963-ին, Երուսաղեմ հրավիրելով Կիրիկիոն վիրապետական Աթոռին Գահակալ Տ. Տ. Խորեն Ա Կաթողիկոսը, և շնորհավորելով անոր ընտրությունը:

Մենք կգիտակցինք այն իրողության, որ երկար տարիներու բաժանումը խորացուցած է խրամատը մեր այս թեմին երկու հատվածներուն միջև և հետևաբար անմիջական լուծում մը կենք ակնկալելի ստեղծված հակօրինական լրացուցիկ:

Հայրուստանյան յանրիւր, հուսով ենք, որ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսի բացած ուղին պիտի առաջնորդէ Ամերիկահայ թեմը բոլորին բաղձացված Հայաստանյայց Եկեղեցվաօրդանիկ միության, որ կարելի պիտի ըլլա մեր Եկեղեցւոյ Հիմնական ու նվիրական կանոններու պահպանումով միայն:

Ուստի, հետևողաբար Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի առաջադրած ոգիին, մեր առջև կդանենք երկու հատվածներու միջև փոխա-

դարձ հարաբերությանց երկու շրջանակներ, մին ազգային և մշակութային ձեռնարկներու կապակցութեամբ և մյուսը՝ կրօնական և կանոնական կարգապահութեան կալվածին մեջ։ Ազգային և մշակութային ձեռնարկներու կապակցութեամբ հարմար կղտտենք համադրգային նկարագիր մը տալ հետեւեալ տոն-տախմբութեանցներուն, ուր որ կարելի է նկատի առնելով տեղական պայմանները։

1. Վարդանանց.
2. Ապրիլ 24-ին.
3. Մշակութային օրվան:

Իսկ կրոնական ու կանոնական կարգապահության կալվածի մեջ, կհաստատենք, թե որևէ հոգևոր պաշտոնյա սուրբ խորհուրդներ կմատակարարե թեմի մը կամ համայնքի մը մեջ, թեմի առաջնորդին հրահանգով և իբրև անոր ներկայացուցիչը: Ուստի, ներկա կացության մեջ, ցնոր տնօրինություն, կանոնական պիտի չըլլա առաջնորդին համար իրենն ենթակա հոգևորականի մը հրահանգել ծիսակատարությանց մասնակցիլ այն համայնքին մեջ, որ ենթակա չէ իր հոգևոր իշխանությանը:

1. Վարդանանց.
2. Ապրիլ 24-ին.
3. Մշակութային օրվան:

